

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 30ής Δεκεμβρίου 1983

για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων

(84/5/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 100,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽²⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

ότι το Συμβούλιο, με την οδηγία 72/166/ΕΟΚ⁽⁴⁾, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 72/430/ΕΟΚ⁽⁵⁾, προσέγγισε τις νομοθεσίες των κρατών μελών τις σχετικές με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και με τον έλεγχο της υποχρέωσης προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής·

ότι η οδηγία 72/166/ΕΟΚ, στο άρθρο 3, επιβάλλει σε κάθε κράτος μέλος να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε η αστική ευθύνη η σχετική με την κυκλοφορία οχημάτων με συνθήκη στάθμευση στο έδαφός του να καλύπτεται από ασφάλιση· ότι οι καλυπτόμενες ζημιές καθώς και οι όροι της ασφάλισης αυτής καθορίζονται στα πλαίσια των μέτρων αυτών·

ότι μεγάλες αποκλίσεις εξακολουθούν ωστόσο να υφίστανται όσον αφορά την έκταση αυτής της υποχρέωσης ασφάλισης μεταξύ των νομοθεσιών των διαφόρων

κρατών μελών· ότι οι αποκλίσεις αυτές έχουν άμεση επίπτωση στην εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της κοινής αγοράς·

ότι δικαιολογείται ιδιαίτερα να διευρυνθεί η υποχρέωση ασφάλισης και στην ευθύνη που γεννάται στην περίπτωση υλικών ζημιών·

ότι τα ποσά μέχρι τα οποία είναι υποχρεωτική η ασφάλιση πρέπει να διασφαλίζουν οπωσδήποτε στα θύματα ικανοποιητική αποζημίωση όποιο κι αν είναι το κράτος μέλος στο οποίο έγινε το ατύχημα·

ότι είναι ανάγκη να προβλεφθεί ένας οργανισμός που θα εξασφαλίζει ότι το θύμα δεν θα παραμείνει χωρίς αποζημίωση στην περίπτωση που το όχημα που προξένησε το ατύχημα δεν είναι ασφαλισμένο ή είναι αγνώστων στοιχείων· ότι είναι σημαντικό, χωρίς να τροποποιηθούν οι διατάξεις που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη, όσον αφορά τον επικουρικό ή μη χαρακτήρα της παρέμβασης του οργανισμού αυτού, καθώς και οι εφαρμοστέοι κανόνες σε θέματα υποκατάστασης, να προβλεφθεί ότι το θύμα ενός τέτοιου ατυχήματος μπορεί να στραφεί απευθείας στον οργανισμό αυτό, ως πρώτο σημείο επαφής· ότι είναι σκόπιμο, πάντως, να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να εφαρμόσουν ορισμένες εξαιρέσεις περιορισμένης έκτασης όσον αφορά την παρέμβαση του οργανισμού αυτού και να προβλέψουν, σε περίπτωση υλικών ζημιών που προκάλεσε όχημα αγνώστων στοιχείων, δεδομένων των κινδύνων απάτης, ότι η αποζημίωση παρομοίων ζημιών μπορεί να περιοριστεί ή να αποκλειστεί·

ότι είναι προς το συμφέρον των θυμάτων τα αποτελέσματα ορισμένων ρητρών απαλλαγής να περιορίζονται στις σχέσεις μεταξύ του ασφαλιστή και του υπευθύνου για το ατύχημα· ότι, οπωσδήποτε, σε περιπτώσεις

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 214 της 21. 8. 1980, σ. 9· και

ΕΕ αριθ. C 78 της 30. 3. 1982, σ. 17.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 287 της 9. 11. 1981, σ. 44.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. C 138 της 9. 6. 1981, σ. 15.

⁽⁴⁾ ΕΕ αριθ. L 103 της 2. 5. 1972, σ. 2.

⁽⁵⁾ ΕΕ αριθ. L 291 της 28. 12. 1972, σ. 162.

οχημάτων που έχουν κλαπεί ή αποκτηθεί με χρήση βίας, τα κράτη μέλη μπορούν να προβέψουν ότι ο προαναφερθείς οργανισμός παρεμβαίνει για να αποζημιώσει το θύμα.

ότι, για την ελάφρυνση της οικονομικής επιβάρυνσης του οργανισμού αυτού, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν την εφαρμογή ορισμένων απαλλαγών σε περίπτωση παρέμβασής του για την αποζημίωση των υλικών ζημιών που προκλήθηκαν από οχήματα που δεν είναι ασφαλισμένα, ή, ενδεχομένως, που έχουν κλαπεί ή αποκτήθηκαν με χρήση βίας.

ότι είναι σκόπιμο να παρασχεθεί στα μέλη της οικογενείας του ασφαλισμένου, του οδηγού ή του οποιουδήποτε άλλου υπεύθυνου προσώπου, προστασία ανάλογη προς αυτή των τρίτων θυμάτων, οπωσδήποτε όσον αφορά τις σωματικές βλάβες που υπέστησαν.

ότι η κατάργηση του ελέγχου της ασφάλισης υπόκειται στη χορήγηση, από το εθνικό γραφείο ασφάλισης της χώρας υποδοχής, μιας εγγύησης αποζημίωσης των ζημιών που προκλήθηκαν από αυτοκίνητα που σταθμεύουν συνήθως σε άλλο κράτος μέλος· ότι, για να καθοριστεί εάν ένα όχημα σταθμεύει συνήθως σε ένα ορισμένο κράτος μέλος, το απλούστερο κριτήριο εξακολουθεί να είναι η εξακρίβωση του εάν το όχημα φέρει πινακίδα κυκλοφορίας του κράτους αυτού· ότι, συνεπώς, σκόπιμο είναι να τροποποιηθεί ανάλογα το άρθρο 1 παράγραφος 4 πρώτη περίπτωση της οδηγίας 72/166/ΕΟΚ.

ότι, λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης από την οποία εκκινούν ορισμένα κράτη μέλη, όσον αφορά, αφενός, τα ελάχιστα ποσά και, αφετέρου, την κάλυψη και τις απαλλαγές που εφαρμόζονται από τον προαναφερόμενο οργανισμό σε θέματα υλικών ζημιών, είναι σκόπιμο να προβλεφθούν μεταβατικά μέτρα αναφορικά με την προοδευτική θέση σε εφαρμογή στα κράτη μέλη αυτά των διατάξεων της παρούσας οδηγίας που αφορούν τα ελάχιστα ποσά και την αποζημίωση των υλικών ζημιών από τον οργανισμό αυτόν,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

1. Η ασφάλιση που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 72/166/ΕΟΚ καλύπτει υποχρεωτικά τις υλικές ζημιές και τις σωματικές βλάβες.
2. Με την επιφύλαξη μεγαλύτερων ποσών εγγύησης, που ενδεχομένως απαιτούνται από τα κράτη μέλη, κάθε κράτος μέλος απαιτεί τα ποσά υποχρεωτικής ασφάλισης να ανέρχονται τουλάχιστο σε:
 - 350 000 ECU για τις σωματικές βλάβες όταν υπάρχει ένα μόνο θύμα· όταν υπάρχουν περισσότερα θύματα, στο ίδιο ατύχημα, το ποσό αυτό πολλαπλασιάζεται επί τον αριθμό των θυμάτων,
 - 100 000 ECU κατά ατύχημα για τις υλικές ζημιές ανεξάρτητα από τον αριθμό των θυμάτων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν αντί των προηγούμενων ελάχιστων ποσών ένα ελάχιστο ποσό 500 000 ECU για τις σωματικές βλάβες, όταν υπάρχουν πολλά θύματα στο ίδιο ατύχημα, ή ένα ελάχιστο συνολικό ποσό 600 000 ECU κατά ατύχημα, για σωματικές βλάβες ή υλικές ζημιές, ανεξάρτητα από τον αριθμό των θυμάτων ή τη φύση των ζημιών.

3. Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας ως ECU νοείται η λογιστική μονάδα όπως ορίζεται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3180/78⁽¹⁾. Η ισοτιμία σε εθνικό νόμισμα που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για διαδοχικές περιόδους τεσσάρων ετών, που θα αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου του πρώτου έτους κάθε περιόδου, είναι εκείνη της τελευταίας ημέρας του προηγούμενου Σεπτεμβρίου κατά την οποία είναι διαθέσιμες οι ισοτιμίες της ECU σε όλα τα νομίσματα της Κοινότητας. Η πρώτη περίοδος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 1984.

4. Κάθε κράτος μέλος ιδρύει ή εγκρίνει οργανισμό, αποστολή του οποίου είναι να αποκαθιστά, τουλάχιστον εντός των ορίων της υποχρέωσης ασφάλισης, τις υλικές ζημιές ή τις σωματικές βλάβες που προκαλούνται από όχημα αγνώστων στοιχείων ή για το οποίο δεν έχει εκπληρωθεί η υποχρέωση ασφάλισης της παραγράφου 1. Η διάταξη αυτή δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να προσδώσουν ή όχι στην παρέμβαση του οργανισμού αυτού επικουρικό χαρακτήρα, ούτε το δικαίωμα να ρυθμίζουν τις προσφυγές μεταξύ του οργανισμού αυτού και του υπεύθυνου ή των υπεύθυνων του ατυχήματος και των άλλων ασφαλιστών ή οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης που υποχρεούνται να αποζημιώσουν το θύμα για το ίδιο ατύχημα.

Το θύμα μπορεί σε κάθε περίπτωση να απευθυνθεί απευθείας στον οργανισμό, ο οποίος, με βάση τις πληροφορίες που του παρέχει το θύμα, έπειτα από αίτησή του, είναι υποχρεωμένος να του δώσει αιτιολογημένη απάντηση σχετικά με την παρέμβασή του.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να αποκλείσουν από την παρέμβαση του οργανισμού αυτού τα πρόσωπα τα οποία επιδιώχθηκαν με τη θέλησή τους στο όχημα που προκάλεσε τη ζημία, στην περίπτωση που ο οργανισμός μπορεί να αποδείξει ότι γνώριζαν ότι το όχημα δεν ήταν ασφαλισμένο.

Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν ή να αποκλείσουν την παρέμβαση του οργανισμού αυτού σε περίπτωση που οι υλικές ζημιές προκλήθηκαν από όχημα αγνώστων στοιχείων.

Μπορούν επίσης να επιτρέψουν μία απαλλαγή, για τις υλικές ζημιές που προκαλούνται από ανασφάλιστο όχημα, αντιτάξιμη στο θύμα, όχι ανώτερη από 500 ECU.

Εξάλλου, κατά την παρέμβαση του οργανισμού αυτού, κάθε κράτος μέλος εφαρμόζει τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις του, με την επιφύλαξη κάθε άλλης πρακτικής ευνοϊκότερης για τα θύματα.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 379 της 30. 12. 1978, σ. 1.

Άρθρο 2

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου κάθε διάταξη του νόμου ή συμβατική ρήτρα που περιλαμβάνεται σε ασφαλιστήριο συμβόλαιο εκδιδόμενο σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 72/166/ΕΟΚ και αποκλείει την ασφάλιση της χρήσης ή της οδήγησης οχημάτων από πρόσωπα:

- στα οποία δεν έχει επιτραπεί ρητά ή σιωπηρά η χρήση ή η οδήγηση, ή
- τα οποία δεν διαθέτουν άδεια οδήγησης του σχετικού οχήματος, ή
- τα οποία δεν έχουν συμμορφωθεί με τις εκ του νόμου υποχρεώσεις τεχνικού χαρακτήρα που αφορούν την κατάσταση και την ασφάλεια του εν λόγω οχήματος, να θεωρείται, για την εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 72/166/ΕΟΚ, ανίσχυρη όσον αφορά την προσφυγή τρίτων θυμάτων ατυχήματος.

Πάντως η διάταξη ή η ρήτρα που αναφέρονται στην πρώτη περίπτωση μπορούν να αντιταχθούν σε πρόσωπα που επιδιβάσθηκαν με τη θέλησή τους στο όχημα που προκάλεσε τη ζημία, εφόσον ο ασφαλιστής μπορεί να αποδείξει ότι γνώριζαν ότι το όχημα είχε κλαπεί.

Τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια — όσον αφορά τα ατυχήματα που συμβαίνουν στο έδαφός τους— να μην εφαρμόζουν τη διάταξη του πρώτου εδαφίου, εάν και εφόσον το θύμα μπορεί να αποζημιωθεί για τη ζημία από οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης.

2. Στην περίπτωση οχημάτων που έχουν κλαπεί ή αποκτήθηκαν με άσκηση βίας, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι, αντί του ασφαλιστή, θα παρεμβαίνει ο οργανισμός που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 υπό τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση που το όχημα σταθμεύει συνήθως σε ένα άλλο κράτος μέλος, ο οργανισμός αυτός δεν θα έχει δυνατότητα προσφυγής εναντίον οποιουδήποτε οργανισμού στο κράτος μέλος αυτό.

Τα κράτη μέλη τα οποία, για την περίπτωση οχημάτων που έχουν κλαπεί ή αποκτηθεί με χρήση βίας, προβλέπουν την παρέμβαση του οργανισμού που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 4, μπορούν να καθορίσουν, όσον αφορά τις υλικές ζημιές, μια απαλλαγή, αντιτάξιμη στο θύμα, όχι ανώτερη από 250 ECU.

Άρθρο 3

Τα μέλη της οικογενείας του ασφαλισμένου, του οδηγού ή κάθε άλλου προσώπου το οποίο φέρει σε περίπτωση ατυχήματος την αστική ευθύνη η οποία καλύπτεται από την ασφάλιση του άρθρου 1 παράγραφος 1, δεν μπορούν να αποκλειστούν, λόγω του δεσμού συγγενείας, από το δικαίωμα ασφάλισης για τις σωματικές βλάβες τους.

Άρθρο 4

Στο άρθρο 1 παράγραφος 4 της οδηγίας 72/166/ΕΟΚ, η πρώτη περίπτωση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«— το έδαφος του κράτους του οποίου το όχημα φέρει πινακίδα κυκλοφορίας, ή».

Άρθρο 5

1. Τα κράτη μέλη τροποποιούν τις εθνικές τους διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 1987. Ενημερώνουν περί τούτου αμέσως την Επιτροπή.

2. Οι διατάξεις που τροποποιούνται κατ' αυτό τον τρόπο εφαρμόζονται το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 1988.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2:

α) η Ελληνική Δημοκρατία διαθέτει χρονικό διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1995 για να αυξήσει τα ποσά εγγύησης μέχρι τα ποσά που προβλέπονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2. Εάν κάνει χρήση του δικαιώματος αυτού, τα ποσά εγγύησης πρέπει να φθάνουν τα εξής ποσοστά, σε σχέση με τα ποσά που προβλέπονται στο προαναφερόμενο άρθρο:

— ποσοστό μεγαλύτερο από 16 %, το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 1988,

— ποσοστό 31 %, το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 1992.

β) τα άλλα κράτη μέλη διαθέτουν χρονικό διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1990 για να αυξήσουν τα ποσά εγγύησης μέχρι τα ποσά που προβλέπονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2. Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση του δικαιώματος αυτού οφείλουν, μέσα στο χρονικό διάστημα που προβλέπεται στην παράγραφο 1, να αυξήσουν τις εγγυήσεις τουλάχιστον κατά το ήμισυ της διαφοράς μεταξύ των ποσών εγγύησης που ισχύουν την 1η Ιανουαρίου 1984 και στα ποσά που ορίζει το άρθρο 1 παράγραφος 2.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2:

α) η Ιταλική Δημοκρατία μπορεί να προβλέψει ότι η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 πέμπτο εδάφιο ανέρχεται σε 1 000 ECU μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1990.

β) η Ελληνική Δημοκρατία και η Ιρλανδία μπορούν να προβλέψουν ότι:

— η παρέμβαση του οργανισμού που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 για την αποκατάσταση των υλικών ζημιών αποκλείεται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992,

— η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 πέμπτο εδάφιο και η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο ανέρχονται σε 1 500 ECU μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1995.

Άρθρο 6

1. Η Επιτροπή παρουσιάζει στο Συμβούλιο, το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 1989, έκθεση σχετικά με την κατάσταση στα κράτη μέλη στα οποία εφαρμόζονται τα μεταβατικά μέτρα του άρθρου 5 παράγραφος 3 στοιχείο

α) και παράγραφος 4 στοιχείο β) και υποβάλλει, ενδεχομένως, προτάσεις για την αναθεώρηση αυτών των μέτρων ανάλογα με την εξέλιξη της κατάστασης.

2. Η Επιτροπή παρουσιάζει στο Συμβούλιο, μέσα σε χρονικό διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993, έκθεση σχετικά με το ρυθμό εφαρμογής της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει, ενδεχομένως, προτάσεις, κυρίως όσον αφορά την αναπροσαρμογή των ποσών που προβλέπονται στο άρθρο 1 παράγραφοι 2 και 4.

Άρθρο 7

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 30 Δεκεμβρίου 1983.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Γ. ΒΑΡΦΗΣ